

Timaffy-Touko, L. (2021):
NEW CHURCH IN TIKKURILA
Metszet, Vol 12, No 3 (2021), pp 30-35,
<https://doi.org/10.33268/Met.2021.3.3>

Received: 18 May 2021

Accepted: 28 May 2021

Published: 18 June 2021

Abstract: A multifunctional complex of church, social/student housing and offices dominates a central urban site. This project realises the desire of the Finnish church to bring the community together through worship, concerts, hobbies, and social activities: best achieved as a unified project under one roof. The use of bold architectural forms executed in traditional brickwork, to denote the transition from public, through semi-public, to private spaces without losing connection to the spiritual and physical desire to be accessible to all.

01

ÚJ TEMPLOM TIKKURILÁBAN

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT

Anssi Lassila

FOTÓ | PHOTO

Hannu Rytky, Tuomas Uusheimo
Jussi Tiainen, Mika Huisman

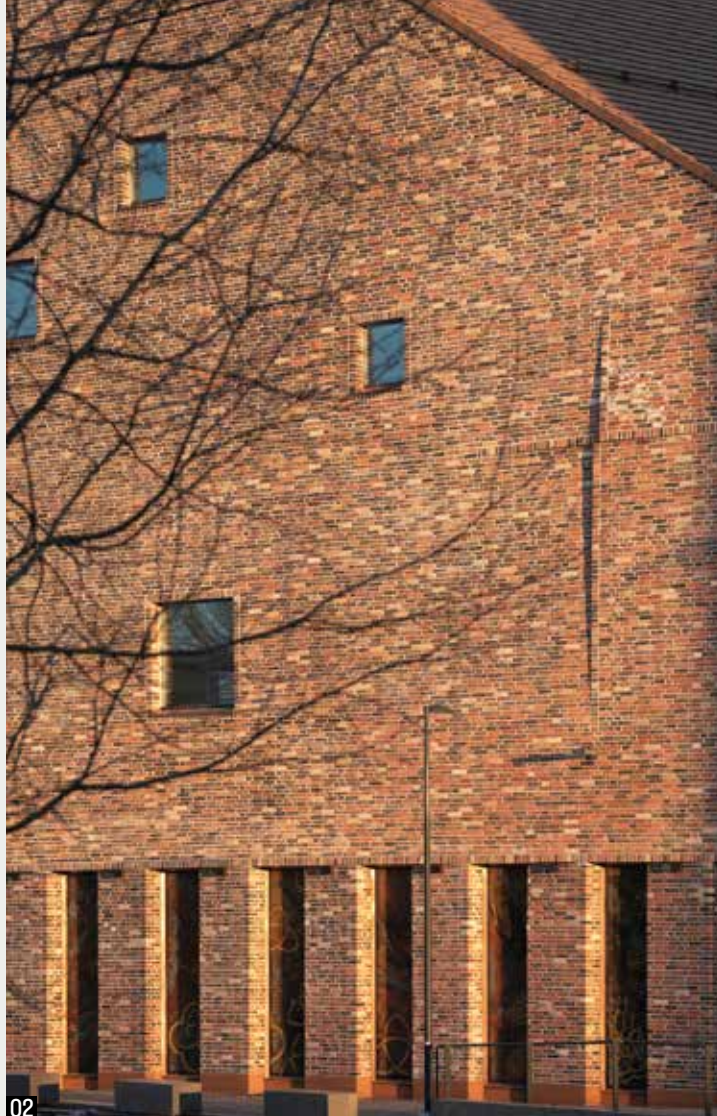
SZERZŐ | AUTHOR

Timaffy-Touko Lilla

A fővárosi régióban fekvő Vantaa evangélikus-luteránus egyházközségei Anssi Lassila tervei alapján új templomot építtettek Tikkurila városrészben. A festékgyáráról híres finn városka központjában áll a modern templom, amelyet 2021 januárjában adtak át a gyülekezetnek.

01 A templom és az irodaépület számos közösségi eseménynek is helyet ad az istentiszteletek mellett

02 A patinás téglaborítású templom élettartamát 200 évre tervezték

02

—A 2000-es években 13 evangélikus templom épült Finnországban, ebből ötöt Anssi Lassila tervezett. Az ő tervei alapján építettek még templomot Kärsämäki, Klaukkala, Kuokkala és Suvela településeken [1; 2]. Így elmondhatjuk, hogy napjainkban ő a legjelentősebb templomtervező hazájában.

„Szeretem a templomokat és szeretek templomokat tervezni. A mai templomok már többcélú épületek, amelyek az embert egész életén keresztül elkísérik a születésétől a haláláig. Ha a látogatókat magával ragadja az épület szellemisége és kiragadja a mindennapokból, akkor sikeres a tervező” – mesél érzéseiről az építész.

—Tikkurila közel fekszik a Helsinki Vanta repülőtérhez, vasúti csomópont és egyben ipari, üzleti központ. Így a főváros egyik leggyorsabban fejlődő és etnikailag sokszínű területe. A városrész főterén áll az új épület-együttes, amelyben templom, egyházközségi irodaház, valamint diáklakásoknak és szociális bérlakásoknak helyet adó lakóépület kapott helyet.

A TEMPLOM

—A kisváros szívében a templom élénk, sokszínű téglahomlokzatával és plasztikus formájával a környék meghatározó nevezetességévé vált. A templom négyszög

alapú, és az utcasarkon álló hegyesszögű éle mentén tör az ég felé 20 méter magasra. Jobbra a tető háromszög alakban ereszkedik le a mellette álló irodaépület első emeletéig, majd a négyszintes irodaszárny csatlakozik a szomszédos régebbi lakóházhoz. A bal oldalon pedig ezzel szimmetrikusan kapcsolódik a templom teteje az új lakóházhoz.

—Az emberi lépték, az akadálymentesség, a hosszú, 200 éves életciklus és a fenntarthatóság voltak a tervezés fő alapelvei. A bejáratok körül a tér alacsonyabb és mértéktartóbb, hogy hívogatóvá és megközelíthetővé tegye azokat. Majd a tér kiszélesedik és megnő, finoman nyúlik a fény felé a templomcsarnok belsejébe haladva. A belső terekben kellemes és nyugodt hangulat árad szét. A templom légkörét a két magasabb falán található változó nagyságú és eltérő magasságban elhelyezkedő ablakokon beáradó fények határozzák meg.

—Az anyagok kiválasztásában a hosszú élettartam játszott döntő szerepet. A templomot égetett téglá borítja, ezek színe a sötétvöröstől a világospirosig változik. Belül a beton és a fa érdekes dinamikát hoz létre: a csarnok falai látszóbetonból vannak, amíg a mennyezetet és a falak egy részét fa borítja. Az oltár, a szószék és az ülőhelyek is fából készültek, a padlót mozaikbeton borítja. A kiválasztott anyagok az idő múlásával

01

02

03

05

04

08

07

03

04

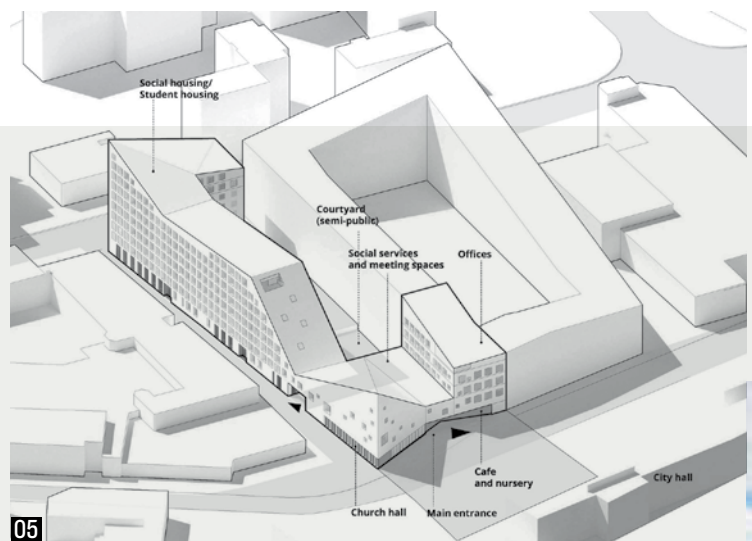
03 A földszinti kávézó központi szerepet játszik a gyülekezet életében

04 Metszet

05 Makett

06 A földszint alaprajza

07 A régi templom burkolatából is beépítettek néhány darabot az újba

05

gyönyörű patinát kapnak. A templomcsarnok mozgatható panelekkel igény szerint kisebb részekre is bontható, a férőhelyek száma 150 és 500 között mozog.

—A templom tetejének fedése cserép, az irodát pedig zöldtető fedí. A nyári hónapokban az udvar kellemes helyet biztosít az összejöveteleknek. Van a templomban kávézó is, amely nagyon fontos része a finn közösségi életnek, ahol az istentisztelet után együtt kávéznak a hívek, beszélgetnek egymással és a lelkésszel.

06

AZ IRODAHÁZ

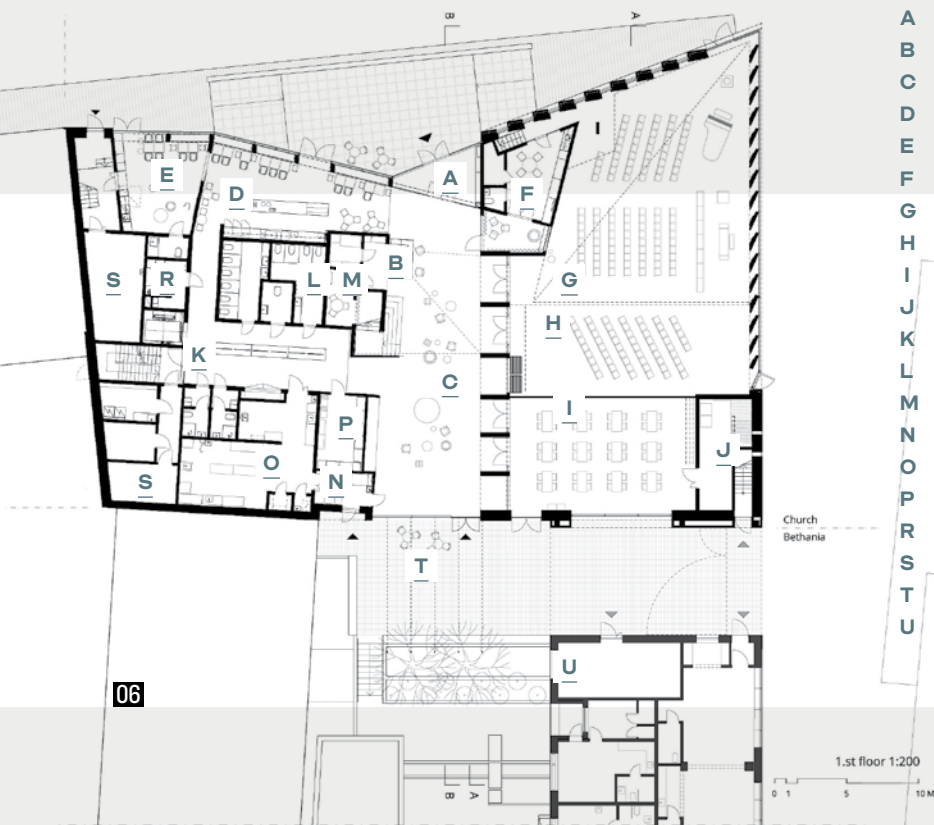
—A templomhoz jobbról négyszintes, új irodaépület csatlakozik. Az egyházközségben az istentiszteletek mellett más közösségi eseményeket is tartanak, ezért számos kisebb helyiség is van: családok számára kialakított szobák, csoportszobák, tárgyalók és dolgozószobák. Az irodaépületben a nyilvános helyiségek a földszinten és az első emeleten találhatóak, amíg a második és harmadik emeleten irodák, terápiás szobák és tárgyalók vannak.

A LAKÓHÁZ

—A templomhoz balról kapcsolódó lakóház jellegében illeszkedik a templomhoz. Mind a meredek szögű lejtős tetők, mind a mázas téglaburkolat a kapcsolatot fejezik ki. Egyszerre van egyedi képe, mégis része az épület-együttesnek. Részben cserépfedésű, részben zöldtetős és tetőkert szimbolizálják a természet közelségét. A lakások változatos kialakításúak a stúdiótól a családi apartmanig. Sokféle közös helyiség van az épületben: tetőterasz, társalgó, szauna, mosókonyha és kerékpártároló. A földszinten üzlethelyiségek és éttermek találhatóak. Az épületben 244 bérlakás van.

A RÉGI TEMPLOM

—Az új templomot az 1956-ban épült helyére építették. A régi templom állapota annyira leromlott, hogy már nem volt gazdaságos a felújítása. Bár a Leena Niukkanen és Kalle Niukkanen által tervezett épület helyi védettséget élvezett, végül is a költségek miatt a hatóságok megadták az engedély a bontáshoz. 2019 elején kezdődött az építkezés, és 2020 végére készültek el a munkával.

- A | Bejárat
- B | Recepció
- C | Előtér
- D | Kávézó
- E | Gyereksarok
- F | Sekrestye
- G | Templomtér
- H | Templomtér-bővítmény
- I | Templomtér - hittanterem
- J | Raktár
- K | Öltöző
- L | Mosdók
- M | Pihenőszoba
- N | Konyha bejárata
- O | Konyha
- P | Mobilbútor-raktár
- R | Kávézó kiszolgálótere
- S | Kiszolgálótér
- T | Belső udvar
- U | Szemetes

06

07

A

B

C

D

A. Kårsämäkiben 2004-ben épült fel a faszindelyes templom (Kårsämäen paanukirkko), amely 18. századi technikával készült. A fát az egyházközség közeli erdejében vágták ki, lóval vontatták, a közeli folyó fűrészmalában fűrészelték. Fejszével, kézfűrészszel, vésővel állították össze az épületet. A munka egy részét önkéntesek végezték. Az építkezést dokumentálták, tananyag is készült belőle, mert fontos, hogy az idősebb mesterek átadják a tapasztalataikat a következő generációknak. A 100 m²-es templom „szíve” egy gerendaház, amelyet kívülről fakátránnyal bevont nyárfaszindellyel fedett „köpeny” vesz körbe, a kettőt pedig egy folyosó választja el. Télen ezen a folyosón keresztül lehet bejutni a templom belsejébe. Erre a megoldásra a zord időjárás miatt volt szükség. 1,18 millió euróba került a templom.

B. Merőben más anyagokból épült a szintén 2004-ben átadott templom Nurmijärvi városának Klaukkala városrészében (Klaukkalan kirkko). Itt a beton és a réz a főszerep. A betont a templom szerkezeteiben és belső felületein sokféle módon alkalmazták. A réz pedig a külső burkolat mellett a belsőépítészetben is nagy szerepet kapott. Költsége 11,5 millió euró volt.

C. Jyväskylä városának Kuokkala városrészében 2010-ben adták át Anssi Lassila következő munkáját (Kuokkalan kirkko). A középkori kőtemplomok formáját idéző templom tetejét és homlokzatait kézzel hasított, a spanyol Pireneusokból hozott palával fedték. A templom belsejét finn lucfenyőből kialakított hálószerű szerkezet uralja, amely a mennyezeten boltívvé hajlik. A bejárati homlokzat üvegből készült. A templom 9,5 millió euróba került.

D. 2016-ban adták át Espoo Suvela városrészében az Anssi Lassila tervezte kápolnát (Suvelan kappeli). Ennek a kápolnának a formája már a tikkurilai templomra emlékeztet. Az épület hibrid szerkezetű, fa-, beton- és acélelemekkel. A fát a belső és külső felületeken is felhasználták, a legtöbb fa a kápolna imatermében van, ahol a falakat nagyrészt farácsok borítják. Az épület külső héja rézzel fedett, a külső falakat szegélyező rézlemezek átnyúlnak a tetőre, így az épület teljes egészében rézzel van borítva. A kápolna 14,3 millió euróba került.

Fotók: Jussi Tiainen

08

Anssi Lassila korábbi templomai és gondolatai a templomépítésről, anyagválasztásról (Interjú a Metszet folyóirat számára)

A Kärnsämäki Paanukirkko (faszindelyes templom) tervezésére Panu Kaila, az oului egyetem építészfőnöke pályázatának nyerteseként kapott lehetőséget Anssi Lassila. Ez volt első önálló építésmunkája, ennek kapcsán figyeltek föl rá Finnországban és külföldön is. A hagyományos faépítési módszerrel készült templom szinte szoborszerű, és egyben a modern építészet jegyeit mutatja. A tervezés és építés során nyert tapasztalatok alapozták meg Anssi Lassila későbbi építészeti munkáit. Az új feladat megvalósításakor új megoldásokat keres az adott helyzetre, helyre és feladatra. Az anyagok megválasztása szintén mindig a helyből és a kontextusból indul ki, és minden esetben szerves részét képezi az épület természetének, mind alakját, mind szerkezetét és térbeli megoldásait tekintve. Anssi Lassila számára az anyagok kiválasztásában központi szerepet játszik tartósságuk és az idő múlásával szerzett patinájuk is. Minden anyagnak megvannak a sajátos tulajdonságai, amelyek hozzájárulnak a benne rejlő tervezési megoldásokhoz. Kärnsämäki zsindegyháza teljes egészében fából készült, amíg a Klaukkala-templom külső burkolata rézből van, az építőanyaga pedig beton. A Kuokkala-templom esetében a külső burkolatnak sötét palát választottak, amellyel erős kontrasztot képez a templom belsejében világos fából készült hálós szerkezet. A Suvela-kápolna borítása rézből van, amely gyönyörű patinát kap, így az idő nyomot hagy majd rajta. Belül pedig a fa melegséget áraszt. A Tikkurila-templom borítása sokszínű téglából, ez az épületnek saját személyiséget ad, miközben párbeszédet alakít ki a környező téglabaukkal. A folytonosságot jelképezve a lebontott templomból néhány téglát beépítettek a burkolatba. A templom belsejében látszóbeton és világos fa az uralkodó.

A faszindelyes templom után Anssi Lassila több lehetőséget is kapott templomtervezésre. Ezek egy része pályázat volt, máskor közvetlenül keresték meg. A templom megtervezése különleges feladat az építész számára, mivel a templomok egyedülálló épületek, ezért tervezésük is mindig egyedi. A mai finnországi gyülekezetek feladatai változatosak, és a templomépületben sokféle tér van a különféle tevékenységek számára, az istentiszteletektől kezdve a koncerteken és az élet fordulópontjain át a hobbikig, a szociális szolgáltatásokig, az ifjúsági munkáig és a kisgyermekkel való foglalkozásig. Épületekként a templomok az emberek számára a közös tevékenységek terét kínálják, amely egyrészt a közösség és a találkozás, de egyúttal az egyéni elmélyülés és a csend helye is. Így a templom építése mindig egyszerre igényes és hálás feladat.

Portré:
Emilia Kangasluoma

09

- 08 Látszóbeton és faburkolat a meghatározó
a templomcsarnokban
- 09 Az irodaépület földszinti fogadótere

09

VEZETŐ TERVEZŐ: Anssi Lassila | A TEMPLOM
PROJEKTÉPÍTÉSZE: Iida Hedberg | ÉPÍTÉSZ
MUNKATÁRSÁK: Jari Heikkinen, Liisa Heinonen,
Katharina Heidkamp, Lassi Siitonen, Tanja Vallaster
| A BETHANIA BÉRHÁZ PROJEKTÉPÍTÉSZE: Tuuli
Tuohikumpu | AKUSZTIKA: Olli Salmensaari (Akukon Oy)

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Lassila, Anssi: *Entwurfsatlas Sakralbau - Kirche von Kärsämäki*, Birkhäuser, 2008, p 162.
- [2] Ahlava, Antti: „Kuokkalan kirkko - Kuokkala Church, Jyväskylä”, *Arkitehti*, Vol 107, No4 (2010), pp 48-58.